

FOREBYGGENDE FORHOLDSREGLER

ligeoverfor

FORSØMTE BØRN OG UNGE LOV- OVERTRÆDERE

i Frankrig og Tyskland

siden 1878.

I Tidsskriftets årgang 1879 har jeg dels søgt at påvise forebyggelsens betydning for forsømte og brødefulde børns yderligere fordærvelse, dels har jeg meddelt oplysninger om de forholdsregler, som i så henseende ere trufne i de lande, hvor man er nået længst i ordening og udvikling af disse. Da bevægelsen på dette område i Frankrig og Tyskland fra 1878 har været af betydning og har bragt disse lande videre i retning af organisation og omfattende forholdsregler, og da spørgsmålet endnu trænger til en løsning i de nordiske lande, har jeg anset det for at være af interesse at se den i de to nævnte lande foregåede udvikling mere i samling.

Af de to hovedretninger i ordningen af spørgsmålet har

den ene væsenlig en statsmæssig karakter, repræsenteret af Belgien, den anden væsenlig det private initiativ til grundlag, repræsenteret af England og De Forenede Stater i Amerika. Begge disse retninger give sig ganske i almindelighed taget tilkende i de to ovenfor nævnte landes udvikling, idet Tyskland nærmest synes at have en tilbøjelighed for den statsmæssige, medens Frankrig nærmest slutter sig til den sidste.

I Frankrig går virksomheden for denne sag omtrent ligeså langt tilbage i tiden som i England og Belgien, og det samme kan siges om flere andre lande, forsåvidt mere eller mindre enestående bestræbelser have været gjorte; men Frankrig, som imidlertid har været længst fremme, er endnu ikke nået til nogen organisation af sagen, hvis udvikling desuden i flere år har stået stille. De endnu gældende hovedbestemmelser indeholdes i code pénal § 66 og loven af 5 Aug. 1850, hvorom henvises til Tidsskriftet, årgang 1879, side 132—33 og 138—41. Den af nationalforsamlingen i 1872 nedsatte *commission d'enquête* afgav vel to lovforslag, som tilsigtede en ordning. Disse gik imidlertid som arv over til det i 1875 oprettede conseil supérieur des prisons. Med året 1878 er opmærksomheden for sagens betydning bleven vakt påny. Den i 1878 afholdte fængselskongres i Stockholm har bidraget sit til at give interessen næring. Særlig for Frankrigs vedkommende har *Société générale des prisons* haft afgørende betydning. Dette selskab har således snart i to år diskuteret spørgsmålet i sine månedlige møder, efterat emnet er behandlet af bekendte penitentiære skribenter som CH. LUCAS, d'HAUSSONVILLE og ROBIN. Som resultat af disse forhandlinger er der dels i 1879 af DUFAURE, TH. ROUSSEL, BÉRENGER og FOURICHON fremlagt i senatet de to ovennævnte forslag med nogle få ændringer, hvoraf her dog må nævnes den: at børn under 12 år anses for utilregnelige. Dels er et lovforslag, som senere skal nævnes, for kort siden indgivet i senatet af de forannævnte medlemmer. Desuden har G. BONJEAN for nylig stiftet et selskab til beskyttelse af

forsømte og brødefulde børn. Enkelthederne i dette selskabs opgave foreligge imidlertid ikke, så længe dets egentlige virksomhed endnu ikke er begyndt, idet man nemlig for tiden er beskæftiget med at opføre to anstalter, hvori børnene skulle anbringes. Hertil kommer endnu to ny foretagender, som, med samme formål for øje: tidligst muligt at få bugt med den vågnende fordærvelse hos børn, i dette år ere satte i værk i Paris.

Kommunerådet i Paris har således fra 1ste April 1881 taget opfostringen og opdragelsen af ulykkeligt stillede børn, som ikke høre ind under det offentlige understøttelsesværk (*Assistance publique*), i sin hånd. Det har oprettet en dertil sigtende institution under navnet „*caisse des pupilles de Paris*“ og har for året 1881 bevilget 72000 kr. til dette sjemed. Det er hensigten at lade institutionen omfatte 1000 fripladser, efterhånden som trangen dertil er tilstede, således at der oprettes tilnærmelsesvis 100 årlig. Fripladserne deles i friplads med beklædning, friplads, og delvis friplads. Pladserne besættes med forældreløse børn, som dog ikke stå ene i verden, børn, som ere fader- eller moderløse, og børn, hvis forældre på grund af indtrufne omstændigheder eller af sygdom ikke kunne sørge for opdragelsen.

Børn fra 7 til 12 år søges anbragte i pensionater, hos lærere og lærerinder i Paris, i Seinedepartementet og de tilgrænsende departementer. De forblive her, indtil de have gennemgået almueskolen, og indtræde da i håndværksskolerne, hvorfra de sættes i lære. Under 7 år søges de anbragt i pleje hos håndværkere og jordbrugere i Paris og Seinedepartementet. Disse børn skulle, så snart deres alder tillader det, anbringes i nabolavets asyl eller skole. Når de have fyldt 7 år, kunne de blive i plejen eller indtræde i opdragelsesanstalterne, indtil de 12 år gamle have gennemgået almueskoleundervisningen. Et ordnet tilsyn føres gennem mairernes overledelse, og hvert fjerdingår indgives en beretning om tilstanden. I tilfælde af sygdom tilses børnene af lægerne, som ere ansatte ved kummuneskolerne.

Når ikke særlige grunde tale derimod, skulle børnene anbringes så nær ved deres familie som muligt.

Denne institution slutter sig nøje til bestræbelserne for moralsk fordærvede børn og står i første række blandt midlerne til at forebygge fordærvelse blandt børn. Det er derfor ret besynderligt, at medens rådet er gået meget beredvilligt ind på dette forslag, har det forkastet en bestemmelse i forslaget om, at den religiøse undervisning skulde rette sig efter familiens ønske, idet modstanderne påstod, at der ikke skulde gives nogen religionsundervisning.

Et skridt i samme retning, for itide at forebygge børns fordærvelse, er de beslutninger, som fra 1ste Januar 1881 ere satte i værk af det offentlige understøttelsesværk (*Assistance publique*) i Paris. Dette, som efter dekret 19 Jan. 1811 skal tage sig af waiser, hittebørn og uægte børn, modtager nemlig fremtidig også moralsk forsømte børn, anbringer dem i lære, fører tilsyn med dem og skaffer dem et ærligt erhverv. Disse børn deles i fire klasser og behandles derefter.

1) Børn under 16 år, hvis forældre skulle afsone over 6 måneders fængselsstraf, anbringes under forældrenes ophold i varetægt, i optagelsesanstalterne. Dersom forældrene frifindes, leveres børnene tilbage til dem på deres forlangende; dømmes de, anbringes børnene på landet. Man er herved gået ud fra den kendsgerning, at øvrighederne ofte have været i forlegenhed med at skaffe således stillede børn over 12 år en passende opdragelse.

2) Børn under 16 år, som ere arresterede for gadestrygen og tiggeri og som kunne frifindes som havende handlet uden skelneevne og sendes til en korrektionsanstalt, kunne strax af dommeren sendes til optagelsesanstalterne. Dog gælder dette navnlig børn, som kun af mangel på tilsyn fra forældrenes side have begået mindre gavtyvestreger, hvorfor de ere arresterede, og optagelsen er kun foreløbig i 14 dage til observation. Først efter denne tid, efter en nøjagtig undersøgelse af deres fortid, deres tilbøjeligheder

og vaner, og når der er udsigt til at redde dem ved at vænne dem til at arbejde, tages der bestemmelse om deres endelige optagelse. Børnene ønskes ikke overgivne ifølge dom, medmindre forældrene meget hårdnakket fordrer børnene tilbage, selv om de skulle frifindes, fordi dommen senere kan skade dem. Af de 1600 børn, som årlig står for politiretten, venter man, at omtrent 200 kunne henvises til Assistance publique.

3) Børn, som anholdes af forskellige årsager af politiets agenter. Af disse stilles en del for politiretten, og de danne den kategori, som er nævnt under punkt 2. Størstedelen derimod dimitteres efter et kort ophold på politistationen eller gives tilbage til forældrene, når de fordrer det. Antallet af disse børn kan blive betydeligt, men det vil bero på politiassistenternes indflydelse i deres distrikter, i hvor stort et omfang de ville kunne bevæge forældrene til at overgive børnene til Assistance publique. Disse børns anbringelse vil væsentlig bidrage til en moralsk forbedring af det offentlige liv på gaderne.

4) Børn, som ere moralsk forsømt og som af øvrighederne angives som i alle henseender opgivne og forladte af forældrene. De skulle være 12 til 16 år gamle (dog kunne også børn i 10 års alderen modtages) og må ikke være sygelige. Ved disse børns overlevering af øvrigheden går man ud fra, at denne anser dem for at stå til at reddes. De blive efter et kort ophold under observation anbragte i provinserne. (Denne korte prøvetid i optagelsesanstalten er af amerikansk oprindelse). Det er en selvfølge, at forældrene forpligte sig til at respektere de i så henseende indgåede kontrakter.

Ikke desto mindre erkender man, at disse skriftlige forpligtelser fra forældrene ikke give Assistance publique nogen evne til at hævde sin myndighed, hvis barnet opfører sig slet, eller hvis det vil forlade læren eller forældrene ville have det tilbage, ligesom børnene ikke kunne falde ind under dekretet af 1811. Formen for forældrenes

overgivelse af barnet har man hentet fra New York; men ifølge de Forenede Staters lovgivning fraskrive forældre, som overgive deres barn til et patronageselskab, sig derved fædremyndighedens udøvelse. En sådan lovbestemmelse mangler i Frankrig. Imidlertid er der d. 27 Jan. d. å. i det franske senat af DUFURE og BÉRENGER m. fl. fremlagt et forslag om beskyttelse af forsømte og dårligt behandlede børn, hvilket forslag er blevet forberedt, som før nævnt, af *Société générale des prisons*.

Man har også gjort den indvending, at man ved den besluttede fremgangsmåde gjorde brud på loven, som fordrede børnenes anbringelse i en korrektionsanstalt. Sagen er imidlertid den, at øvrighederne ofte bære sig ad på samme måde, idet de dimittere børnene, selv om forældrene ikke ville tage imod dem, istedenfor at sende dem til opdragelsesanstalter. Ved den iværksatte beslutning håber man at forebygge, at børnene overgives til deres gamle, fordærlige forhold. Desuden er der kun tale om børn, som have begået små forseelser og som kunne ventes at blive reddede. De, om hvis redning man efter den korte prøvetid tvivler, sendes tilbage til politiet og stilles for domstolen.

Hvad der end kan siges imod enkelte bestemmelser i disse forholdsregler, særligt fra et fransk standpunkt, kan det jo ikke negtes, at disse de sidste måneders bestræbelser i Frankrig have bragt sagens udvikling et langt skridt frem, ligesom de også vidne om, at man erkender og føler dens store betydning for samfundet. Denne betydning illustreres ved nogle oplysninger, BONJEAN giver i et nylig offentliggjort brev. Man regner nemlig, at der i Frankrig findes 100000 børn af begge køn mellem 12 og 16 år, som leve i en såvel fysisk som moralsk fuldkommen forsømt tilstand. „Mindst 90 pct. af disse blive forbrydere eller landstrygere, som i et årligt antal af over 20000 rekruttere lastens og forbrydelsens skarer.“

I Tyskland, som i den her berørte sag har stået meget

tilbage, har ligeledes fra 1878 opmærksomheden være rettet på at bringe grundlaget for en ordning tilveje, hvorpå en udvikling kan bygges. Her er det imidlertid regeringerne, som før bemærket, der i forskellige stater ad lovgivningens vej have søgt at føre en ordning igennem. Den tyske rigsstraffelovs § 55 bestemmer, at et barn først fra det tolvte år kan straffes efter loven. Mod denne aldersgrænse rejstes der snart mange indvendinger, og de tiltagende lovovertrædelser også af børn under tolv år førte til en lov for Preussen af 13 Marts 1878 (se Tidsskriftet, årgang 79, side 79), hvorefter børn fra 6 til 12 år, når de have begået en strafbar handling, kunne anbringes af øvrigheden enten i dertil egnede familier eller i en opdragelsesanstalt indtil deres 16de og i særegne tilfælde til deres 18de år. Loven pålægger de enkelte provinser at sørge for indretningen af offentlige opdragelses- og forbedringsanstalter. Senere har et cirkulære af 31 Juli 1880 henledet opmærksomheden på nødvendigheden af, at loven benyttes, idet der erindres om, at antallet af unge personer, som ere anholdte og stillede for retten, er steget fra 6615 i 1869 til 13318 i 1878. Imidlertid ere kun 612 børn behandlede efter loven af 1878 indtil 1 April 1880. Dette tal var dog til 30 September f. å. steget til 1046, hvoraf 134 vare anbragte i familier, 98 i kommunale anstalter og 832 i private.

Denne lov af 1878 for Preussen er i 1879 bleven fulgt af en lov om tvangsopdragelsen af forsømte børn og unge lovovertrædere for Hertugdømmet Oldenburg. Dog er loven endnu ikke, i det mindste ikke til den seneste tid, offentliggjort. Det er nemlig hensigten først at have organisationen færdig, førend loven emanerer. Loven, som er et omfattende lille arbejde, meddeles her i oversættelse efter „Nordwest-deutscher Verein für Gefängniswesen, Vereinsheft 5“ således som den er vedtagen af landdagen i Oldenburg.

Lovforslag for Hertugdømmet Oldenburg om tvangsopdragelse af forsømte børn og unge lovovertrædere.

Art. 1. § 1. Den, som efter det fyldte ottende år og før det fyldte attende år begår en strafbar handling, kan anbringes i en dertil skikket familie eller i opdragelses- og forbedringsanstalten (art. 11), når denne anbringelse er nødvendig af hensyn til den strafbare handlings beskaffenhed, til forældrenes eller barnets opdragers personlige forhold og til dets øvrige levevilkår for at forebygge en større sædelig fordærvelse.

§ 2. Anbringelsen til tvangsopdragelse sker ifølge statsministeriets justitsdepartements anordning, efterat formynderiautoriteten (Amtsgericht-underretten) har godtgjort tilstedeværelsen af forudsætningerne i § 1 ved angivelse af de kendsgerninger, som må anses for beviste, og har erklæret anbringelsen for nødvendig.

Art. 2. Formynderiautoriteten beslutter på embedsvegne eller ifølge et andragende. Statsanklageautoriteten er forpligtet til at gøre formynderiautoriteten meddelelse om de i art. 1 anførte strafbare handlinger, som ere komne til dens kundskab.

Formynderiautoriteten skal, forinden den tager sin bostemmelse, høre forældrene, eller, hvis de ere døde, bedsteforældrene, formynderen eller kuratoren og kommunalbestyrelsen, hvis dette kan ske uden særdeles vanskelighed, såvelsom i alle tilfælde amtet (magistraten i en stad af første kl.) for at indhente dets erklæring.

Formynderiautoriteten kan tage vidner i ed.

Formynderiautoritetens beslutning forkyndes i en slutningsforhandling. Om den til denne slutningsforhandling berammede termin skal der meddeles de i det andet afsnit af denne art. nævnte personer og autoriteter underretning og tillige skolebestyrelsen. Disse ere berettigede til at afgive en skriftlig erklæring om genstanden for forhandlingen til denne termin eller før denne.

Art. 3. Mod formynderiautoritetens beslutning står det de i art. 2, afsnit 2 og 4 nævnte personer og autoriteter frit for at indgive en besværing, for forældres og bedsteforældres vedkommende dog kun, når beslutningen lyder på anbringelse.

Besværingen medfører en udsættelse, når den indgives til formynderiautoriteten inden 1 uge fra beslutningens forkyndelse at regne.

Art. 4. Hvis den i art. 2 befalede afhøring af forældre, bedsteforældre, formynder eller kurator ikke har kunnet finde sted, ere disse til enhver tid berettigede til at forlange behandlingen af sagen foretaget påny.

Art. 5. § 1. Formynderiautoriteten forelægger sin på anbringelse lydende beslutning, bilagt med akterne og en udtalelse om formen for anbringelsen, for statsministeriets justitsdepartement. Dette be-

stemmer, forsåvidt det er fornødent, efter at have indhentet amtets (magistratens) og den vedkommende fattigbestyrelses erklæring, om barnet skal anbringes i en dertil skikket familie eller i opdragelses- og forbedringsanstalten og underretter formynderiautoriteten derom.

§ 2. Anbringelsen skal i reglen nærmest finde sted i en dertil skikket familie. Er der grund til at antage, at en sådan anbringelse ikke vil være fyldestgørende, navnlig på grund af barnets personlige egenskaber, eller synes den af andre grunde ikke udførlig eller passende, sker den i opdragelses- eller forbedringsanstalten. Det samme kan anordnes efter andragende fra plejeforældrene eller formynderen, såvelsom fra amtet eller skolebestyrelsen, når opdragelsen i familien viser sig at være utilstrækkelig til at nå målet, især når barnet viser sig gentagende ulydigt mod plejeforældrene eller atter begår en strafbar handling.

§ 3. Kun sådanne familier kunne anses for skikkede til at overdrages tvangsopdragelsen, som

1. have et godt navn og rygte,
2. høre til samme trosbekendelse som barnet,
3. ere rede til at optage barnet som lem af familien,
4. leve under vel ordnede formuesforhold.

Art. 6. § 1. Tvangsopdragelsen ophører, afset fra ophævelse af beslutningen om anbringelsen ifølge art. 4:

1. med barnets fyldte 16de år,
2. før dette tidspunkt efter statsministeriets justitsdepartements foranstaltning, når der er sikker udsigt til opnåelsen af hensigten med tvangsopdragelsen på anden måde eller målet for denne er nået. Er dette tvivlsomt, kan en genkaldelig ophævelse finde sted. Denne kan tilbagekaldes, når barnet ikke opfylder de opstillede betingelser.

§ 2. Andrage forældre, henholdsvis bedsteforældre, formynder eller kurator om ophævelse af tvangsopdragelsen, fordi der er sikker udsigt til at nå målet for opdragelsen, så træffer formynderiautoriteten afgørelse om andragendet på andragerens opfordring, i tilfælde af, at amtet (magistraten) eller fattigbestyrelsen modsætter sig det. Retten til besværing står åben for andrageren over formynderiautoritetens afvisende afgørelse af andragendet, for amtet, henholdsvis for fattigbestyrelsen, over den besluttede ophævelse. Besværingen må inden 1 uge være indgivet til formynderiautoriteten og har en udsættende virkning.

Et afvist andragende kan først gentages efter 6 måneders forløb.

§ 3. I usædvanlige tilfælde kan tvangsopdragelsen efter amtets (magistratens) eller fattigbestyrelsens andragende udstrækkes ifølge bestemmelse af formynderiautoriteten til det fyldte 18de år, når en sådan udvidelse synes nødvendig til opnåelsen af tvangsopdragelsens formål.

Art. 7. § 1. Forhandlingerne for formynderiautoriteten ere fri for afgifter.

De rene udgifter falde statskassen til byrde.

§ 2. Besværingerne foretages i den for formynderisager bestående række af instanser.

Art. 8. Bliver en anklaget frifunden ifølge straffelovens § 56, og det alligevel bestemmes i dommen, at den anklagede skal anbringes i en opdragelses- eller forbedringsanstalt, så fastsætter statsministeriets justitsdepartement efter derom af statsanklageren afgiven beretning sammes anbringelse i opdragelses- og forbedringsanstalten i så lang tid, som anstaltens bestyrelse (art. 11) anser det for nødvendigt, dog ikke udover det fyldte 20de år.

Art. 9. § 1. Tvangsopdragelse kan også anordnes af statsministeriets justitsdepartement:

1. mod unge personer, som efter straffelovens § 57 ere idømte en frihedsstraf på mindre end 6 måneder, når tvangsopdragelsen af hensyn til vedkommendes alder og tidligere opførsel synes at være nødvendig til opnåelsen af en sædelig forbedring.
2. mod børn under 16 år, som opføre sig så genstridigt og ulydigt mod deres forældre eller foresatte, at familiens eller fattigvæsenets forsorg viser sig utilstrækkelig til deres forbedring, forsåvidt deres henvisning til tvangsarbejdsanstalten ikke anses for nødvendig eller mere hensigtssvarende.

§ 2. Såvel amtet (magistraten), faderen, ved uægte børn moderen, ved børn under formynderskab formynderen med formynderiautoritetens billigelse, som skole- og fattigbestyrelsen kunne andrage på anordning af tvangsopdragelse hos amtet, som da har at sørge for det øvrige fornødne.

Det amt (magistrat), i hvis kreds faderen, ved uægte børn moderen, har sit forsørgelsessted eller i tilfælde af død sidst har haft det, eller også formynderiautoriteten, efter at have hørt den vedkommende kommunes forstanderskab, er kompetent til at indgive et andragende, eventuelt til at forelægge et til det indsendt andragende for statsministeriet. Står barnet under fattigvæsenet på landet, er forstanderskabet for fattigdistriktet den kompetente autoritet, og amtsrådet skal høres i sagen.

Modtager den, som er forpligtet til at underholde et barn, der hører ind under § 1, eller dette selv ingen fattigunderstøttelse, er den førstes indvilligelse nødvendig, og, når barnet står under formynderskab, ligeledes formynderens og formynderiautoritetens.

§ 3. Tvangsopdragelsen udføres under hensyn til de i § 1 angivne personers alder og tidligere opførsel, såvelsom til ønsker og andragender fra faderen, eventuelt formynderen, og fra skole- og fattigbestyrelsen, enten ved anbringelse i en dertil skikket familie (art. 5. § 3) eller ved henvisning til opdragelses- og forbedringsanstalten. Bliver det første bestemt, kommer i påkommende tilfælde art. 5. § 2 til anvendelse.

Art. 10. § 1. Varigheden af tvangsopdragelsen for de i art. 9 § 1 anførte personer bestemmes af statsministeriets justitsdeparte-

ment, dog skal den i reglen ikke udstrækkes over det fyldte 18de år, medmindre en i art. 9 § 1 anført person på den tid, tvangsopdragelsen anordnes, har fyldt 15 år, i hvilket tilfælde varigheden kan udstrækkes til det fyldte 20de år.

§ 2. Ophævelsen af tvangsopdragelsen kan tilstås allerede ved udløbet af den skolepligtige alder og efter den påfølgende konfirmation under visse betingelser og forudsætninger, som fastsættes ad administrativ vej. Denne ophævelse er dog kun foreløbig indtil det fyldte 18de år og kan indtil det tidspunkt tages tilbage ved statsministeriets justitsdepartements foranstaltning. I dette tilfælde indtræder altid henvisning til opdragelses- og forbedringsanstalten, såfremt en indlæggelse i tvangsarbejdsanstalten ikke efter de for denne gældende bestemmelser må anses for hensigtsmæssigere og anordnes af statsministeriets indenrigsdepartement.

Art. 11. Til at optage de mandlige personer, som efter denne lovs bestemmelser skulle anbringes i en opdragelses- og forbedringsanstalt, skal der indrettes en statsanstalt i *Vechta*, som underlægges direktionen for straffeanstalterne, hvad tilsyn og ledelse angår, men som iøvrigt skal holdes fuldstændig adskilt fra straffeanstalterne og tvangsarbejdsanstalten.

Statsministeriets justitsdepartement fører overtilsynet med anstalten. De kvindelige personer skulle indtil videre ligesom de kvindelige tvangsarbejdere indsættes i den for de sidstnævnte bestemte afdeling af kvindefængslet i *Vechta*.

Art. 12. De nærmere bestemmelser om tilsyn, undervisning (som med hensyn til religionsundervisningen skal være konfessionel), beskæftigelse, behandling, beklædning og forplejning af de til tvangsopdragelse indsatte børn og unge personer, fastsættes af statsministeriets justitsdepartement i en for opdragelses- og forbedringsanstalten udstedt husorden.

Art. 13. Anbringelsen af et barn eller en af de i art. 9 anførte unge personer i en anden opdragelses- og forbedringsanstalt end den i art. 11 nævnte henhører under statsministeriets justitsdepartements afgørelse.

Art. 14. Omkostningerne ved underholdet af de tvangsopdragelse underkastede personer, deri indbefattet undervisning og beklædning, skulle, når og forsåvidt de ikke kunne afholdes af den forplejedes egen formue:

1. for de i art. 8 nævnte anklagedes vedkommende bæres af staten;
2. for de i art. 1 og 9 nævnte børns og unge personers vedkommende erstattes af dem, som ere forpligtede til at underholde dem, i tilfælde af dissers uformuenhed af den offentlige kasse, som det vilde påligge at udrede en eventuel fattigunderstøttelse til den forplejede eller til den, som er forpligtet til at underholde denne, for den sidstes vedkommende dog kun til et årligt beløb af 75 m. (66 kr. 67 øre). Det over-

kydende udredes af statskassen. For uformuende anses den, som efter statsministeriets justitsdepartements skøn ved at betale omkostningerne til underholdet vilde blive ude af stand til at ernære sig og sin familie på en passende måde.

Art. 15. Tidspunktet for denne lovs træden i kraft skal bestemmes ved en forordning.

Foruden hvad der hidtil er meddelt, og som sågodt-som udelukkende har berørt udviklingen i dens hovedtræk, er der endnu et par principielle enkeltheder, som i det her berørte tidsrum ere blevne behandlede i Tyskland. Resultatet, hvortil man kom, er særlig for den enes vedkommende af interesse. Det var i „Nordwestdeutscher Verein für Gefängniswesen,“ at forhandlingen førtes på dennes møde i Hamburg, i efteråret 1879. Spørgsmålet var gammelt og omstridt: Skal en opdragelsesanstalt indrettes efter familie- eller kasernesystemet? Jeg har i den tidligere nævnte artikel i årgang 1879 alt omtalt dette spørgsmål. Her skal jeg ikke komme nærmere ind på enkelthederne i forhandlingerne. Skønt striden førtes, om jeg så må sige, på familiesystemets moderjord „Das Rauhe Haus,“ gik dog udfaldet dette imod. Næsten alle talere udtalte sig imod familiesystemet, og forsamlingen vedtog med stor stemmeflerhed at anbefale et kollektivsystem omfattende indtil 300 børn, samlede i en bygning og inddelte i underafdelinger på c. 50. Indvendingen mod familiesystemet var især den, at det var illusorisk i sit begreb og let førte til elskværdige misforståelser af opgaven, ligesom det var vanskeligt at skaffe de fornødne kræfter til husfædre. Uden interesse er det ganske vist ikke, at det er Tyskerne selv, som give det af deres egen jordbund udsprungne familiesystem nådestødet. Men det må måske tillige erindres, at det er Tysklands „Nordwest“, som der her er tale om. Afgørelsen fortjener i hvert tilfælde bifald og vidner om et sundt blik hos systemets modstandere, hvis hovedtaler var Dr. FÖHRING.

Det andet spørgsmål drejede sig om adskillelsen af piger og drenge i særskilte anstalter for hvert køn. Herom

var enigheden fuldstændig. For at sætte denne adskillelse i værk har „Rauhe Haus“ for kort tid siden købt „Kastanienhof“ ved Hamborg til en særlig anstalt for pigebørn.

Skønt det således for Frankrigs vedkommende ikke har manglet på tilskyndelser til gennem lovgivningsmagten at opnå organisatoriske bestemmelser, er man dog endnu ikke nået såvidt. Muligt har dette for en del sin grund i Frankrigs nuværende mere-upersonlige regering, og sandsynligvis vil den ny ordning af conseil supérieur des prisons ikke bidrage til, at tilskyndelserne i så henseende tiltage i styrke. På den anden side virker mangelen på tilstrækkelige og tidssvarende organisatoriske bestemmelser hæmmende på det private initiativs bestræbelser. Ikke desto mindre brede disse sig, som det af det foran omtalte ses, i stedse større og større kredse. Den af kommunerådet i Paris stiftede *casse des pupilles*, og den kan vel, om end indirekte, regnes det private initiativ til gode, går således så langt ud i omkredsen af præventive bestræbelser, som det for tiden er muligt. Ja det kan måske endog påstås, at de nærværende franske forhold også have deres del i denne foranstaltning. Det samme kan vel ikke siges om den af *Assistance publique* truffne foranstaltning, men begge ere de vidnesbyrd om, at bevægelsen i det hele taget, støttet stærkt af Société générale des prisons, også er begyndt at nå autoriteterne. På samme tid bidrager mangelen på den nødvendige organisation til, at de private bestræbelser støde sammen og ligesom konkurrere på enkelte punkter. Dette gælder uden tvivl således om det af BONJEAN stiftede selskab ligeoverfor *Assistance publique*. Hvorom alt er, kan det ikke undgås, at lovgivningsmagten dog må blive tvungen til at støtte disse ganske vist storartede anstrengelser, der fra forskellige sider gøres i Frankrig for at fremme denne betydningsfulde sag.

Hvad Tyskland angår, stiller bestræbelsen sig, som alt tidligere bemærket, anderledes. Her er det ikke det private initiativ, som træder frem i store foretagender. Tværtimod,

man mærker kun lidet til det endnu. Dog må det bemærkes, at Nordwestdeutscher Verein igennem flere år har beskæftiget sig meget med dette spørgsmål. — Derimod er det næsten ene lovgivningsmagten, som søger ved organisatoriske bestemmelser at sætte sagen i scene og drive den frem. Den preussiske lov af 1878 og den i oversættelse foran gengivne lov for Oldenburg ere i så henseende de vigtigste. Særlig er den sidste af ikke ringe interesse og skiller sig i flere væsentlige punkter fra den preussiske, ligesom den på samme tid, som den i meget slutter sig til denne, er mere udførlig. Således sætter den minimalgrænsen for barnets straffefrihed til 8 år, medens den preussiske har 6 år. Jeg skal ikke her komme ind på den forskellige opfattelse, der i fastsættelsen af denne grænse er gjort gældende i de forskellige lovgivninger, men jeg tror at have gjort den erfaring, at først med det fyldte 7de år vågner evnen til at opfatte en handlings betydning, og denne alder findes også i Finlands endnu gældende lov af 1734 ligesom i den russiske straffelovbog af 1866, medens først med det 12te år evnen begynder at komme frem til at forstå handlingens betydning og således bevare indtrykket deraf. Derfor tror jeg, at den preussiske lovs bestemmelse er at foretrække i dette tilfælde, når man ikke vil undlade at sætte nogen grænse, hvad jo adskillige lovgivninger gøre.

I hele fremgangsmåden ved beslutningen om barnets anbringelse er der ligeledes nogen forskel. Den preussiske lov lægger således den afgørende beslutning i formynderirettens hånd. Derimod sker afgørelsen i Oldenburg alene af justitsdepartementet, efterat først enhver person eller autoritet, som er berettiget dertil eller kan have en mening i sagen, har haft lejlighed til at erklære sig derom. Om dette punkt må jeg af hensyn til den plads, Tidsskriftet kan indrømme, nøjes med at gøre opmærksom på, at det i Frankrig, Belgien, England og Amerika er den vedkommende dommer, som træffer afgørelsen. — Når man erindrer, at det er af interesse, at barnet kortest muligt er under vare-

tægt, vil den hurtigst mulige afgørelse være at foretrække, ligesom også sandsynligheden taler for, at ved at give dommeren afgørelsen gør man hans interesse for sagen større. Derimod kunde man udøve en muligt gavnlig kontrol ligeoverfor en indifferent dommer ved at fordre de afgjorte sager indsendte til overøvrigheden. På dette punkt er det nemlig, at der lyder klager over dommernes mangel på øje for afgørelsens betydning, og disse klager lyde fra mange lande, dog ikke fra Belgien, og det vistnok takket være dets fuldstændige, statsmæssige organisation.

I formen for anbringelsen er der ligeledes den væsentlige forskel, at den oldenburgske lov udtrykkelig siger, at den i *reglen* skal ske i en dertil skikket familie, medens den preussiske ikke fremhæver dette. I følelsen af det usikre i betegnelsen af udtrykket „en dertil skikket familie“ søger loven nærmere at angive forståelsen deraf. Disse her omtalte enkeltheder ere hver for sig af ikke ringe omfang, men nødvendigheden kræver, som før sagt, at jeg kun kort berører dem. Jeg skal derfor blot bemærke, at vanskeligheden ved at få gode plejesteder for børn i almindelighed voxer i vor tid, end sige for moralsk forsømte børn. I Nordwestdeutscher Vereins tidligere omtalte forhandlinger om spørgsmålet blev det derfor også fra alle sider fremhævet, at den betryggende anbringelse kun kunde finde sted i anstalter og væsentligst kun i offentlige anstalter.

Endelig skal fremhæves, at den oldenburgske lov tillige indeholder bestemmelser om, at unge personer mellem 12 og 18 år, som efter straffelovens § 57 idømmes under 6 måneders frihedsstraf, og børn under 16 år, som ere genstridige og ulydige mod deres forældre eller foresatte, også kunne pålægges tvangsopdragelse. Justitsdepartementet bestemmer varigheden, som kan gå til det 18de år og extraordinært til det 20de år. Denne bestemmelse findes ikke i den preussiske lov, men den er ganske vist af stor betydning, idet den udstrækker opdragelsens rækkevidde såvel til dem, der kunne idømmes mindre straffe, som til dem,

straffeloven ikke kan nå. Der er endvidere, hvad de personer, som kunne inddrages under loven, angår, den forskel på de to love, at medens den oldenburgske i art. 1, § 1 nævner børn fra 8 til 18 år og bestemmer, at de kunne anbringes i en familie eller en anstalt indtil det 16de eventuelt det 18de år, taler den preussiske kun om børn fra 6 til 12 år med samme grænse for varigheden. Børn fra 12 til 18 år derimod, som behandles efter straffelovens § 56, kunne kun tilbagegives familien eller anbringes i en anstalt indtil det 20de år.

Det kan jo ikke betvivles, at den her omtalte trufne ordning af spørgsmålet om forsømte og brødefulde børns behandling afgiver et godt og solidt grundlag for en udvikling af de forebyggende forholdsregler i det omhandlede øjemed, navnlig når regeringerne, således som den preussiske i det foran omtalte cirkulære, holder øvrighederne til at benytte loven. Er kredsen for forholdsreglernes rækkevidde endnu meget begrænset — vi have jo forøvrigt set, at den oldenburgske lov udvider den endel —, så vil den ganske vist nok blive videre. Det, som det gælder om, er, at jordbunden, hvoraf træet skal voxe, er sund.

FR. STUCKENBERG.